

Vragen en Antwoorden Webinar Wind op Zee – 14 februari 2023

Let op: wanneer er sprake is van onvolkomenheden of onjuistheden of wanneer verschillende interpretaties mogelijk zijn, is de regelgeving leidend.

Inhoudsopgave

Algemeen	2
Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (2031 – 2040)	2
Programma Aansluiting Wind Op Zee-Eemshaven	6
Programma Noordzee (Partiële herziening)	7
Energie Infrastructuur Plan Noordzee	9
Waterstof	11
Hergebruik gasleidingen	14
Techniek	14

Algemeen

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Waar kan ik het webinar terugkijken?	De webinar is hier terug te zien.
2.	Waar kan ik de PowerPoint-presentatie bekijken?	De PowerPoint vindt u hier Presentatie webinar (14 februari 2023) - Programma VAWOZ 2031-2040 (rvo.nl) .

Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (2031 – 2040)

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Waar vind ik de kaart met aansluitlocaties?	De kaart is terug te vinden in de presentatie: Presentatie webinar (14 februari 2023) - Programma VAWOZ 2031-2040 (rvo.nl) . Ook kunt u de kaart bekijken in het Voornemen en Voorstel voor Participatie: Voornemen en voorstel voor participatie - Programma VAWOZ 2031-2040 (rvo.nl) .
2.	Heeft EIPN nog een raakvlak met het programma VAWOZ? Of een input-/outputrelatie?	In het EIPN geven we de strategie voor de ontwikkeling van wind op zee voor de verdere toekomst tussen 2030 en 2050 vorm. We onderzoeken hoe en waar energiehub's vorm krijgen, welke verhouding tussen waterstof en elektronen wenselijk is en of het hergebruik van gasleidingeninfrastructuur mogelijk is. Deze onderzoeken zijn input voor het programma VAWOZ. Het EIPN kijkt o.a. ook naar internationale verbindingen, deze vormen geen input voor programma VAWOZ.
3.	Houden jullie rekening met (versnelde) zeespiegelstijging en de mogelijke bijbehorende veranderingen, bijvoorbeeld voor activiteiten op land en risico's in relatie tot de doorkruising van de kustbescherming?	Bij het bepalen van locaties voor converter- en waterstofstations houden we rekening met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en risico's. Rijkswaterstaat weegt zorgvuldig af wat de risico's en mogelijkheden van een doorkruising van de zeekering zijn.

4.	Wat is het verschil tussen economie en kosten in de Integrale Effecten Analyse?	Directe kosten voor het realiseren en in bedrijf houden van een verbinding worden opgenomen in het onderdeel 'kosten'. In het onderdeel 'economie' bekijken we de impact op de (regionale) economie mee.
5.	Wat is de rol van de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening?	Het kabinet stelt het programma vast, net als het besluit welke routes verder uitgewerkt worden in projectprocedures. Voor besluitvorming stemt de minister voor Klimaat en Energie af met onder anderen de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Ook tijdens het programma stemmen ministeries met elkaar af.
6.	In het Noordzeeakkoord is afgesproken vroegtijdig en zwaarwegend rekening te houden met ecologie. Hoe borgen jullie dit?	In de milieueffectrapportage zal uitgebreid op het onderwerp ecologie worden ingegaan.
7.	Wat is de ruimtelijke impact van een elektrolyser? Hoe groot is zo'n installatie?	Conform onderzoek dat gedaan is voor het Programma Energie Hoofdstructuur gaan wij er vanuit dat een elektrolyser op land in de toekomst per 1 GW ongeveer 10 ha beslaat.
8.	Wat gaat het onderzoek van het programma VAWOZ m.b.t elektrolyselocaties opleveren?	In het programma VAWOZ onderzoeken we voorkeursgebieden/locaties voor elektrolyseinstallaties voor na 2031.
9.	Wanneer wordt duidelijk op welke locaties de nieuwe aanlandingen komen?	In de Voorverkenning VAWOZ 2030 is onderzocht welke aanlandlocaties kansrijk (met uitdagingen) zijn. Deze locaties worden in het Programma VAWOZ 2031-2040 verder onderzocht. Naar verwachting wordt in het eerste kwartaal van 2025, bij de vaststelling van het Programma, duidelijk op welke aanlandlocaties een aanlanding wordt beoogd. Hier zal dan een procedure starten voor gedetailleerd onderzoek ten behoeve van de ruimtelijke inpassing en vergunningverlening.
10.	Nemen jullie het programma VAWOZ helemaal op in het programma energiehoofdstructuur?	Het Programma VAWOZ 2031-2040 wordt later vastgesteld dan het programma energiehoofdstructuur, maar

		zal hier wel duidelijk in doorwerken. Wanneer een nieuw programma energiehoofdstructuur is vastgesteld zullen deze doorwerkingen hier ook in worden opgenomen.
11.	Komt er voor VAWOZ een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA)?	Voor het programma VAWOZ 2031-2040 voeren we een welvaartsanalyse uit. Dit is onderdeel van de Integrale Effecten Analyse. Een welvaartsanalyse is gebaseerd op de MKBA-systematiek.
12.	Staan de regioessies in een voorlopige planning?	De regioessies in 2023 zijn voorzien in mei, eind juni/begin juli en september/oktober.
13.	Zijn de aanlandlocaties op de kaart de enige opties of kunnen er nog andere locaties bij komen?	De kansrijke aanlandlocaties op de kaart komen voort uit de Voorverkenning VAWOZ 2030. Deze is samen met belanghebbenden opgesteld en bevat in principe geen limieten. Iedereen krijgt de gelegenheid om andere locaties voor te dragen, bijvoorbeeld tijdens de terinzagelegging van het Voornemen en Voorstel voor participatie waar u tot 13 april op kon reageren. Tijdens de werksessies in mei, juni/juli en september/oktober van dit jaar kunt u ook ideeën aandragen. Tenslotte is het mogelijk om te reageren bij het ter inzage gaan van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, eind dit jaar. In dit document vertellen we welke alternatieven we onderzoeken en hoe.
14.	Is de beoogde capaciteit in de huidige planning realistisch?	De beoogde capaciteiten ziet het ministerie van Economische Zaken en Klimaat als ambitieus, maar haalbaar.
15.	Hoe hebben jullie mogelijke stakeholders geïnformeerd over deze webinar? Zijn bijvoorbeeld omwonenden van industriële gebieden uitgenodigd?	We hebben uitnodigingen verstuurd naar ons stakeholdersnetwerk en via de nieuwsbrief wind op zee. Ook is het webinar gecommuniceerd via windopzee.nl en de overheidsprojectenwebsite Programma Verbindingen

		Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) 2031-2040 (rvo.nl).
16.	Hoe wordt het belang van omwonenden behartigd in de regioessies?	De regioessies zijn voor professionele stakeholders om de eerste slag te maken met een verkenning van mogelijke tracés. De komende tijd voeren we gesprekken met bewonersorganisaties en bekijken we gezamenlijk hoe deze adequaat in het proces van het Programma VAWOZ kunnen deelnemen. Tijdens het programma VAWOZ worden een aantal informatieavonden georganiseerd. Natuurlijk kan er door bewonersorganisaties ook altijd contact met ons worden gezocht via VAWOZ@minezk.nl .
17.	Onderzoekt het programma VAWOZ nieuwe manieren en/of innovaties van het aanleggen van kabels en leidingen?	We horen graag suggesties voor innovatieve methoden. In het Programma VAWOZ 2031-2040 gaan we in principe uit van bestaande aanlegtechnieken voor de installatie van kabels en leidingen. Het zGW-programma is zeer innovatief en nog niet gerealiseerd. TenneT wil op basis van dit innovatieve DC-concept ook de verdere uitrol faciliteren en leren van de eerste projecten die nog voor 2030 gerealiseerd worden. De aanleg van waterstofinfrastructuur op zee is sowieso al innovatief.
18.	Staan kabels en waterstofverbindingen los van elkaar? Of is het mogelijk dat beide soorten verbindingen parallel aan elkaar worden aangelegd vanuit een windpark?	Het is inderdaad goed mogelijk dat er vanuit een windpark zowel elektriciteitskabels als een waterstofleiding worden aangelegd. Of elektriciteitskabels en waterstofleidingen daadwerkelijk parallel kunnen liggen is een onderdeel binnen programma VAWOZ. Een belangrijk uitgangspunt is om te kijken naar de mogelijkheid voor corridorvorming.

Programma Aansluiting Wind Op Zee-Eemshaven

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Wat is de stand van zaken van PAWOZ-Eemshaven?	<p>De concept-NRD van het Programma Aansluiting Wind op Zee - Eemshaven lag in het najaar ter inzage. Deze werd in het BOW van 8 december definitief en is te vinden op Programma Aansluiting Wind Op Zee (PAWOZ) - Eemshaven (rvo.nl).</p>
2.	Hoe wordt in het VAWOZ-programma omgegaan met de uitkomsten van het PAWOZ dat momenteel in Noord-Nederland loopt?	<p>Uit eerdere onderzoeken blijkt dat de Eemshaven het meest geschikt is als locatie in Noord-Nederland om de energie van de wind op zee naartoe te transporteren (zie ook onderstaand tekstkader). Daarom is de Eemshaven als aansluitlocatie gekozen voor PAWOZ-Eemshaven. In PAWOZ-Eemshaven wordt onderzoek gedaan naar mogelijke routes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. voor kabels tot en met 2031 voor 4,7 GW voor de windparken TNW en Doordewind (uitgangspunt) en kan er een waterstofdemonstratie worden uitgevoerd (afhankelijk besluitvorming), windgebied Ten Noorden van de Waddeneilanden is hiervoor in beeld als mogelijk demonstratieproject. Als de besluitvorming positief uitvalt wordt er in deze periode ook gekeken naar ruimte voor waterstof; 2. mogelijke routes voor kabels en leidingen na 2031. <p>Omdat nog onduidelijk is of en waar er nieuwe windparken na 2031 komen, worden de uitkomsten van PAWOZ-Eemshaven meegenomen in VAWOZ 2031-2040. Binnen VAWOZ 2031-2040 wordt gewerkt aan een landelijk dekkend overzicht. Dit overzicht laat, voor windparken die tussen 2031 en 2040 gerealiseerd moeten worden, alle mogelijke aansluitlocaties en de routes daarnaartoe zien. PAWOZ-Eemshaven is eerder gestart dan VAWOZ 2031-</p>

		<p>2040 omdat hierin ook de aansluiting van de windparken Ten noorden van de Waddeneilanden en Doordewind wordt onderzocht. Deze moeten voor 2031 klaar zijn. De resultaten uit PAWOZ-Eemshaven voor de periode na 2031 worden onderdeel van VAWOZ 2031-2040. Binnen VAWOZ 2031-2040 zal een landelijke afweging worden gemaakt welke windparken via welke routes worden aangesloten. Voor aansluitingen naar de aansluitlocatie Eemshaven kan dan alleen gebruik worden gemaakt van de routes en prioritering die opgenomen zijn in Programma Aansluiting Wind op Zee – Eemshaven.</p>
--	--	---

Programma Noordzee (Partiële herziening)

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Kijken jullie naar andere manieren om nieuwe offshore windparken te benutten? Bijvoorbeeld voor drijvende zonnepanelen?	Medegebruik is onderdeel van de Partiële herziening van het Programma Noordzee. Dat loopt gelijk met het programma VAWOZ, maar welke vorm van medegebruik een plek krijgt in de windenergiegebieden bepalen we pas na de aanwijzing van de windenergiegebieden.
2.	Is er een naam voor zoekgebied 6/7?	Zoekgebieden hebben geen formele naam. Voor dit gebied hanteren wij inderdaad de naam '6/7'.
3.	Waar is straks nog ruimte voor visserij, gelet op windenergie op zee, natuurbescherming en scheepvaart?	Visserij kan overal op de Noordzee, tenzij expliciet uitgesloten. Bij de integrale afweging van belangen bij de aanwijzing van windenergiegebieden houden we ook rekening met het visserijbelang.
4.	In de gepresenteerde structuurvisiekaart missen zoekgebieden 3, 4 en 8. Nemen jullie deze niet meer in overweging in de PH?	In de structuurvisiekaart staan de aangewezen windenergiegebieden, in de zoekgebiedenkaart staan alle zoekgebieden voor windenergie. Zoekgebieden zijn vrij van vorm en grootte en hebben geen juridische status.

5.	Werken jullie voor de Partiële herziening van het Programma Noordzee, of als onderdeel hiervan, een gebiedspaspoort uit voor zoekgebied 6/7?	Nee, dit is geen onderdeel van de partiele herziening. Na de aanwijzing van dit gebied als windenergiegebied volgt nog een verdere uitwerking van de gebiedsindeling. Daarna kan een gebiedspaspoort opgesteld worden.
6.	Is er een kantelpunt bij het vooronderzoek voor komende aanwijslocaties, waarbij ecologische effecten voor beperkingen kunnen zorgen?	Het uitgevoerde vooronderzoek is kwalitatief en op basis van quick scans en expert judgement gedaan. Het geeft inzicht in meer en minder kwetsbare soorten en gaat na of er meer en minder gevoelige zones binnen het grote zoekgebied 6/7 te onderscheiden zijn. Dat geeft richting aan vervolgonderzoeken. De ecologische ruimte dient voorafgaand aan het nemen van kavelbesluiten te zijn aangetoond
7.	Heeft de uitbreiding van windenergie op zee ook effect op luchtvaartroutes op zee en/of land?	Bij de uitbreiding van wind op zee gaan we uit van de bestaande luchtvaartroutes op zee en land.
8.	Is er al sprake van een zoekgebied 9/10?	Voor het bepalen van de scope, ambitie en fasering van de Partiële herziening van het programma Noordzee is een voorverkenning gedaan naar zoekgebied 6/7. Dit gebied is vanwege omvang en ligging nodig voor de aanwijzing van voldoende windenergiegebieden in de partiele herziening en wordt daarom nader onderzocht. Het is ook mogelijk dat, met het oog op de lange termijn, nieuwe zoekgebieden worden geïdentificeerd. Die worden nu in de partiele herziening niet aangewezen als windenergiegebieden. Voor het onderzoek binnen het programma VAWOZ wordt voor een doorkijk naar 2050 wel rekening gehouden met de mogelijkheid dat in de toekomst noordelijker dan gebied 6/7 windenergie van zee naar land moet worden gebracht.

9.	Nieuwe windparken liggen steeds verder weg. Is het niet logischer om ver weg te starten en vervolgens naar de kust toe te werken, zodat aangelegde infrastructuur geen obstakel is?	<p>Bij de aanwijzing van windenergiegebieden voor toekomstige windparken maken we een integrale afweging tussen windenergie en kostenefficiëntie enerzijds en ander gebruik en ecologie anderzijds. In het Noordzeeoverleg is afgesproken om voor toekomstige windenergiegebieden zoekgebieden te verkennen die verder in het noorden liggen. Zo worden de rijke visgronden en ecologie dicht bij de kust ontzien.</p> <p>In Programma VAWOZ 2031-2040 wordt er rekening mee gehouden dat in de periode daarna mogelijk nog meer windparken op zee worden gerealiseerd met de bijbehorende verbindingen. Bij het opstellen van routes voor de verbindingen voor de periode 2031-2040 wordt expliciet rekening gehouden met mogelijke routes die in de periode 20401-2050 nog nodig zijn. Hiervoor maken we een integrale afweging.</p>
----	---	--

Energie Infrastructuur Plan Noordzee		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Heeft Nederland plannen voor (kunstmatige) energie-eilanden op de Noordzee voor het verbinden van offshore windparken?	Energieknooppunten op zee worden onderdeel van het toekomstig energiesysteem op de Noordzee, ook in Nederland. De vorm die deze knooppunten onderzoeken we de komende periode. We kijken naar de mogelijkheid om de energieknooppunten uit te voeren op basis van platforms, maar ook naar de mogelijkheid om dit via (kunstmatige) eilanden te doen.
2.	Heeft EIPN nog een raakvlak met het programma VAWOZ? Of een input-/outputrelatie?	In het EIPN geven we de strategie voor de ontwikkeling van wind op zee voor de verdere toekomst tussen 2030 en 2050 vorm. We onderzoeken hoe en waar energiehubs vorm krijgen, welke verhouding tussen

		waterstof en elektronen wenselijk is en of het hergebruik van gasleidingeninfrastructuur mogelijk is. Deze onderzoeken zijn input voor het programma VAWOZ. Het EIPN kijkt o.a. ook naar internationale verbindingen, deze vormen geen input voor programma VAWOZ.
3.	Als Nederland overweegt energie-eilanden te ontwikkelen, komt er dan ook ruimte voor private investeringen (zoals in Denemarken)?	In Nederland maken we eerst keuzes voor de uitvoeringsvorm van energieknooppunten. Daarna bepalen we de financieringssystematiek.
4.	Werkt Nederland op het gebied van windenergie op zee ook samen met andere landen?	Nederland heeft veel internationale samenwerking op het gebied van windenergie. In Europees verband doen we dit vooral met andere Noordzeelanden (NSEC, Esbjerg), maar ook met landen uit andere regio's.
5.	Hoe borgen jullie het draagvlak in het proces EIPN?	Het ministerie van EZK is inhoudelijk opdrachtgever, opsteller en eigenaar van het EIPN. Ook is EZK de eerstverantwoordelijke voor afstemming met stakeholders, waaronder via het Noordzeeoverleg (NZO), en communicatie. Voor omgevings- en stakeholdermanagement en communicatie over en rondom het EIPN stellen EZK en RVO een plan op dat in elk geval met IenW, TenneT, Gasunie en EBN wordt afgestemd.
6.	Het EIPN kijkt vooruit naar 2050, VAWOZ tot 2040. Kan deze onderverdeling tussen internationale verbindingen en verbindingen naar de Nederlandse kust gemaakt worden?	Ja, maar EIPN zal ook direct in Nederland aanlanden en dus niet alleen internationale verbindingen bevatten. Het pVAWOZ blik ook vooruit naar 2050.
7.	Doen jullie ook onderzoek naar mogelijke connecties van pijpleidingen en kabels naar andere landen?	Ja, internationale verbindingen zijn onderdeel van het toekomstige energiesysteem op de Noordzee. Dit onderzoeken we binnen het Energie Infrastructuur Plan Noordzee (EIPN).

8.	Hoe nemen jullie natuurbescherming mee in het ontwerp van energiehubs?	Natuur en ecologische impact van energieknooppunten is integraal onderdeel van het onderzoek naar de uitvoeringsvorm van deze knooppunten.
9.	Is een internationaal netwerk op zee niet erg kwetsbaar?	Bij de ontwikkeling van zo'n netwerk staan we bewust stil bij hoe we dit veilig kunnen doen.
10.	Doen jullie onderzoek naar waterstofopslag onder de zeebodem?	Ja, dit is onderdeel van het onderzoek voor het Energie Infrastructuur Plan Noordzee (EIPN).
11.	Geven marktpartijen ook hun mening over waterstofproductie op zee?	Ja, voor het EIPN zetten we verschillende consultaties op.

Waterstof		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Kunnen we warmte die bij waterstof op zee vrijkomt ook nuttig gebruiken?	Om waterstof op zee te maken van windenergie wordt elektrolyse toegepast. Elektrolyse maakt waterstof uit water en stroom. Hiervoor kan zeewater worden gebruikt. Dit zeewater moet dan wel eerst worden ontzilt en gedemineraliseerd. Het ontziltten van zeewater kan met behulp van warmte. De warmte die vrijkomt bij het elektrolyseproces is voldoende voor deze ontziltting. Op deze wijze wordt de warmte van het elektrolyseproces nuttig gebruikt.
2.	Onderzoeken jullie ook de grootschalige import van ammoniak en/of methanol?	Import van ammoniak en methanol nemen we mee in het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE). In dit document werkt het kabinet aan de contouren van toekomstig energiebeleid. In de tweede helft van 2023 publiceert het ministerie van Economische Zaken en Klimaat dit plan.

3.	Waar ligt het nationale waterstofnetwerk?	<p>Gasunie ontwikkelt het Waterstofnetwerk Nederland, dat in verschillende fases operationeel wordt. In 2030 moeten de grote industriële clusters (Rotterdam, Noordzeekanaalgebied, Zeeland, Limburg en Noord-Nederland) met elkaar en met locaties voor grootschalige waterstofopslag verbonden zijn.</p> <p>Ongeveer 85% van het waterstofnetwerk bestaat uit aardgasleidingen. Deze leidingen liggen al in heel Nederland; deze worden geschikt gemaakt voor het transport van waterstof. Het Waterstofnetwerk Nederland zal dus voor een groot deel op dezelfde plek liggen als de aardgasleidingen van Gasunie. Soms moeten lokaal nieuwe leidingen worden aangelegd. De verschillende deelprojecten zoeken naar geschikte routes hiervoor.</p> <p>Informatie over deze deelprojecten vindt u op de websites van RVO: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord (rvo.nl) Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied (rvo.nl) Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland (rvo.nl)</p>
4.	Hoe houden jullie rekening met de ecologische impact van waterstofproductie op zee?	<p>We voeren onderzoeken uit naar de ecologische impact van waterstofproductie op zee. Daar komen mogelijk maatregelen uit voort. Verder passen we zoveel mogelijk natuurinclusief ontwerp toe. Dit sluit aan bij toekomstige ontwikkelingen op zee.</p>
5.	Doen jullie onderzoek naar waterstofopslag onder de zeebodem?	<p>Ja, dit is onderdeel van het onderzoek voor het Energie Infrastructuur Plan Noordzee (EIPN).</p>
6.	Nemen jullie waterstofopslag op zee mee in het EIPN?	<p>Ja, dat is onderdeel van het EIPN.</p>
7.	Als offshore waterstofinfrastructuur is voorzien voor ná 2030, hoe gaan jullie dan de aangekondigde 100MW- en 500MW-demo faciliteren? (Pilotprojecten die vóór 2030 zullen plaatsvinden.)	<p>Bij voorkeur sluiten opschalingsprojecten aan op de toekomstbestendige leiding. Als dit niet op elkaar aansluit zoeken we naar andere oplossingen.</p>

8.	Is scheepstransport van waterstof als alternatief voor pijpleidingen ook een mogelijkheid?	Scheepstransport van waterstof gaat waarschijnlijk vooral gebeuren op lange afstanden. Transport via leidingen is veel efficiënter en is dus logischer voor transport vanaf productielocaties op zee en/of landen rond de Noordzee.
9.	Staan kabels en waterstofverbindingen los van elkaar? Of is het mogelijk dat beide soorten verbindingen parallel aan elkaar worden aangelegd vanuit een windpark?	Het is inderdaad goed mogelijk dat er vanuit een windpark zowel elektriciteitskabels als een waterstofleiding worden aangelegd. Of elektriciteitskabels en waterstofleidingen daadwerkelijk parallel kunnen liggen is een onderdeel binnen programma VAWOZ. Een belangrijk uitgangspunt is om te kijken naar de mogelijkheid voor corridorvorming.
10.	Is scheepstransport van waterstof als alternatief voor pijpleidingen ook een mogelijkheid?	Scheepstransport van waterstof gaat waarschijnlijk vooral gebeuren op lange afstanden. Transport via leidingen is veel efficiënter en is dus logischer voor transport vanaf productielocaties op zee en/of landen rond de Noordzee.
11.	Gebruiken jullie platforms in de toekomst ook voor omzetting van elektriciteit naar waterstof? Momenteel is op land veel ruimte nodig om 1 GW waterstof op te wekken. Op platforms is niet veel ruimte.	Energieknooppunten kunnen verschillende functies hebben in de toekomst: verzamelen van op zee opgewekte duurzame energie (wind/zon), verbinding met land en andere windenergiegebieden (nationaal en internationaal) en het omzetten van elektriciteit naar waterstof. We onderzoeken de uitvoeringsvorm van deze knooppunten en de wijze waarop deze functies vorm krijgen.

Hergebruik gasleidingen

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Kijken jullie ook naar hergebruik van bestaande gasinfrastructuur op zee?	Ja, we onderzoeken verschillende scenario's voor het hergebruiken van bestaande aardgasinfrastructuur.
2.	Is het uitgangspunt van het EIPN om te beginnen met nieuwe leidingen en hergebruik van leidingen waar mogelijk?	De impressie is een visie voor het toekomstige infrastructuur op zee, deze kan ook deels uit bestaande infrastructuur bestaan. We onderzoeken verschillende scenario's voor hergebruik, nieuwbouw en een combinatie van deze twee.
3.	Jullie willen eventueel bestaande gasleidingen gebruiken. Hoe willen jullie dit realiseren, vanwege de vergunning die ONE-Dyas voor 35 jaar heeft gekregen? Is het gebruik van het gasnet geblokkeerd tot 2060?	We werken verschillende scenario's uit. Eén van de scenario's is het op korte termijn vrijspelen van één van de belangrijkste leidingen en het re-routen van de gasstroom

Techniek

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Kan een langere elektriciteitskabel in de toekomst rendabel zijn, met dank aan nieuwe technieken?	Om netverliezen te beperken worden de verder weggelegen windparken die we elektrisch ontsluiten door middel van gelijkstroomkabels (DC) aangesloten. Daarnaast is TenneT gehouden om het net op zee uit te voeren conform het Ontwikkelkader om zo de totale kosten van windenergie op zee te beperken (de kosten van de windparken en het net op zee samen).